

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2017

146/2017

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään tartuntatautilain (1227/2016) nojalla:

1 luku

Tartuntatautien luokittelu

1 §

Yleisvaaralliset tartuntataudit

Yleisvaarallisia tartuntatauteja ovat:

- 1) EHEC-bakteerin aiheuttama tauti;
- 2) hepatiitti A;
- 3) hepatiitti E;
- 4) A-tyyppin influenssaviruksen H5N1- tai H7N9-alatyypin taikka muun uuden tai harvinaisen alatyypin aiheuttama tauti;
- 5) isorokko;
- 6) kolera;
- 7) kuppa;
- 8) kurkkumätä;
- 9) lavantauti, pikkulavantauti ja muu salmonelloihin kuuluvan bakteerin aiheuttama tauti;
- 10) meningokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;
- 11) pernarutto;
- 12) polio;
- 13) rutto;
- 14) SARS ja MERS;
- 15) shigellapunatauti;
- 16) tuberkuloosi;
- 17) tuhkarokko;
- 18) Ebola, Lassa, Marburg, Krimin-Kongon verenvuotokuume ja muut virusten aiheuttamat verenvuotokuumeet.

2 §

Valvottavat tartuntataudit

Valvottavia tartuntatauteja ovat:

- 1) botulismi;
- 2) Creutzfeldt-Jakobin tauti;

- 3) ekinokokkoosi;
- 4) hemofiluksen aiheuttamat vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;
- 5) hepatiitti B;
- 6) hepatiitti C;
- 7) hinkuyskä;
- 8) hiv-infektio;
- 9) sukupuoliteitse leviävät klamydiainfektiot;
- 10) keltakuume;
- 11) legionelloosi;
- 12) listerioosi;
- 13) lepra ja muu mykobakteeritauti kuin tuberkuloosi;
- 14) malaria;
- 15) pneumokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;
- 16) puutiaisaivokuume;
- 17) vesikauhu (raivotauti);
- 18) rotavirusinfektio;
- 19) sankkerit;
- 20) sikotauti;
- 21) tetanus;
- 22) tippuri;
- 23) vihurirokko.

2 luku

Viranomaisten ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät

3 §

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävät

Sosiaali- ja terveysministeriön on:

- 1) huolehdittava väestölle suunnatun tartuntatautien torjunnan edellyttämän terveysneuvonnan ja valtakunnallisen tiedottamisen toteutumisesta;
- 2) seurattava ja edistettävä Suomessa suoritettavaa ja kansainvälistä tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvää tieteellistä tutkimusta ja sen soveltamista;
- 3) suoritettava sosiaali- ja terveysministeriölle tartuntatautien ehkäisemiseksi erikseen säädetty tehtävät.

4 §

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on:

- 1) seurattava tartuntatautien vastustamistyön toteutumista ja tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle esityksiä toimenpiteistä tartuntatautien ehkäisemiseksi;
- 2) harjoitettava tartuntatauteihin liittyvää tieteellistä tutkimusta sekä suoritettava ja kehitettävä tartuntatautien vastustamistyössä tarvittavia laboratoriotutkimuksia;
- 3) annettava kuntien tartuntatautien torjuntatyöstä vastaaville toimielimille ja sairaanhoitopiirien kuntayhtymille asiantuntija-apua tartuntatautiepidemioiden selvittämisessä ja hoitoon liittyvien infektioiden torjunnassa;
- 4) järjestettävä tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvää koulutusta;
- 5) tiedotettava ajankohtaisesta tartuntatautilanteesta sairaanhoitopiirien kuntayhtymille, laboratorioille ja terveyskeskuksille;

6) annettava tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle, aluehallintovirastoille, puolustusvoimille, Rajavartiolaitokselle ja kansainväliseen tartuntatautitietojen vaihtoon;

7) osallistuttava tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvään kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön;

8) suoritettava sille säädetty tai sosiaali- ja terveysministeriön määräämät tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvät tehtävät.

5 §

Aluehallintoviraston tehtävät

Aluehallintoviraston on:

1) tehtävä tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriölle esityksiä toimenpiteistä tartuntatautien ehkäisemiseksi;

2) suoritettava aluehallintovirastolle tartuntatautien ehkäisemiseksi erikseen säädetty tai määrätty tehtävät.

6 §

Kunnan tehtävät

Tartuntatautien torjunnasta vastaavan kunnallisen toimielimen ja kunnan tartuntataudeista vastaavan lääkärin on:

1) huolehdittava tartuntatautien ehkäisyyn liittyvästä terveysneuvonnasta;

2) huolehdittava suonensisäisesti huumeita käyttävien käyttövälineiden vaihtamisesta tartuntatautien torjunnan edellyttämän tarpeen mukaan.

3 luku

Tartuntatautien ilmoittaminen

7 §

Lääkärin tartuntatauti-ilmoitus

Lääkärin ja hammaslääkärin on tehtävä tartuntatauti-ilmoitus yleisvaarallisista ja valvottavista tartuntataudeista. Ilmoitusta ei kuitenkaan tehdä seuraavista taudeista:

1) hinkuyskä;

2) muu salmonelloosi kuin lavantauti tai pikkulavantauti;

3) pneumokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;

4) puutiaisaivokuume;

5) rotavirusinfektio;

6) hemofiluksen aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;

7) sukupuoliteitse leviävä klamydiainfektio ja muut mykobakteeritauti kuin tuberkuloosi.

Ilmoituksessa on oltava tartuntatautilain 29 §:ssä tarkoitettuina tietoina tiedot:

1) potilaan tunnistetietojen lisäksi tiedot potilaan sukupuolesta, asuinkunnasta ja kansalaisuudesta;

2) tartunnan kulusta ja oireiden alkamisajankohdasta;

3) diagnoosin perusteista;

4) potilaan saamista rokotuksista;

5) hoitopaikasta.

Ilmoittajan on merkittävä ilmoitukseen yhteystietonsa ja allekirjoitettava se. Ilmoitus on tehtävä seitsemän vuorokauden kuluessa tapauksen toteamisesta. Erityisen kiireellisessä tapauksessa lääkäri on tehtävä alustava ilmoitus välittömästi puhelimitse terveyskes-

kuksen ja sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle. Puhelimitse tehty alustava ilmoitus on vahvistettava kirjallisella ilmoituksella tapauksen varmistuttua. Tuberkuloosista on tehtävä ilmoitus silloin, kun tartunta on todettu ja kun hoito on päättynyt.

Hiv-infektiosta on tehtävä ilmoitus tartunnan toteamishetkellä, taudin saavuttaessa aids-vaiheen ja potilaan kuollessa. Hiv-infektiosta tehtävään ilmoitukseen on sisällytettävä arvio tartunta-ajasta ja -tavasta, kuolinsyystä sekä siitä, onko tartunnan saanut luovuttanut verta.

8 §

Laboratorion tartuntatauti-ilmoitus

Laboratorion on tehtävä tartuntatauti-ilmoitus yleisvaarallisen ja valvottavan tartuntataudin mikrobilöydöksestä sekä muiden tartuntatautien osalta liitteessä 1 mainituista ilmoitettavista mikrobilöydöksistä ja mikrobien lääkeherkkyyksistä.

Tartuntatautilain 37 §:ssä tarkoitettuun alueelliseen lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien kantajien rekisteriin ja tartuntatautilain 39 §:ssä tarkoitettuun tapauskohtaiseen rekisteriin on talletettava tartuntatautilain 29 §:ssä tarkoitetut tiedot niistä mikrobilöydöksistä, jotka liitteen 1 mukaan on ilmoitettava mikrobilääkeresistenssiominaisuutensa perusteella. Näihin rekistereihin on talletettava tiedot myös muista alueella mahdollisesti esiintyvistä torjunnan kohteena olevista erityisen resistenttien mikrobien löydöksistä.

9 §

Laboratorion tartuntatauti-ilmoituksen sisältö

Laboratorion tartuntatauti-ilmoituksessa on oltava tartuntatautilain 29 §:ssä tarkoitettuina tietoina tiedot hoitopaikasta, näytteenottopäivämäärästä, tehdystä tutkimuslöydöksestä, mikrobien toteamistavasta ja ominaisuuksista, näytteen laadusta sekä ilmoittavan laboratorion nimi. Jos näyte on lähetetty muusta kuin ilmoittavasta laboratorion nimestä tai lähetetään jatkotutkimuksiin toiseen laboratorioon, myös näiden laboratorion nimet on ilmoitettava. Salmonella-, shigella- ja kampylobakteeri-infektioissa on ilmoitettava tieto tartuntapaikasta. Kun laboratorion löydös viittaa sellaiseen tartuntatautitapaukseen, josta hoitava lääkäri on velvollinen tekemään tartuntatauti-ilmoituksen, laboratorion on liitettävä omaan vastaukseensa tästä huomautus.

Laboratorion tartuntatauti-ilmoitus on tehtävä viimeistään kolmen päivän kuluttua löydöksen varmistumisesta.

10 §

Mikrobikannat tai näytteet

Laboratorion tartuntatauti-ilmoitukseen on tartuntatautilain 29 §:n 2 momentin mukaisesti liitettävä liitteessä 2 mainitut mikrobikannat ja näytteet.

11 §

Eläinlääkintäviranomaiselle ilmoitettavat zoonoosit ja eläintautitapaukset

Tartuntatautilain 31 §:ssä tarkoitettuja kunnan eläinlääkintäviranomaiselle ilmoitettavia zoonooseja ja eläintautitapauksia ovat:

- 1) vesikauhu (raivotauti) ja vesikauhuepäily;
- 2) pernarutto ja pernaruttoepäily;
- 3) bruselloosi-tartunta;
- 4) Mycobacterium bovis -tartunta;

- 5) Burkholderia mallei -tartunta;
- 6) psittakoosi;
- 7) EHEC-tartunta henkilöllä, joka on ollut kosketuksissa tuotantoeläimiin kotimaassa;
- 8) salmonellatartunta, Q-kuume tai leptospiroosi henkilöllä, joka asuu tai työskentelee tuotantoeläintilalla;
- 9) trikiinooosi;
- 10) botulismi ja botulismiepäily;
- 11) A-tyypin influenssaviruksen H5N1- tai H7N9-alatyypin taikka muun uuden tai harvinaisen alatyypin aiheuttama tauti henkilöllä, joka asuu tai työskentelee siipikarjatilalla.

12 §

Otosseurannalla seurattavat taudit ja oireyhtymät

Tartuntatautilain 33 §:ssä tarkoitettuun vapaaehtoiseen otosseurantaan osallistuvat terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksiköt antavat Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle yksilöityjä tietoja sekä tarvittaessa näytteitä potilaistaan tai asiakkaistaan seuraavista taudeista:

- 1) sukupuolitaudit;
- 2) veriteitse tarttuvat ja huumeiden käyttöön liittyvät infektiot;
- 3) hengitystieinfektiot;
- 4) sikiön kehitykseen raskauden aikana vaikuttavat infektiot.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tutkii otosseurannassa toimitetut näytteet 1 momentissa mainittujen tautien aiheuttajien ja niiden ominaisuuksien seuraamiseksi. Otosseurannassa terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksiköiden on ilmoitettava tunnistetiedot tartuntatautilain 29 §:n 1 momentin mukaisesti. Toimitettaviin tietoihin on liitettävä lisäksi päivämäärä, henkilön ikä, sukupuoli, toimipisteen tunnistetiedot, mahdollisen näytteen näytelaatu ja näytteenottopäivämäärä sekä tautikohtaisesti tietoja tartunnan kulkuun vaikuttavista tekijöistä ja riskitekijöistä.

4 luku

Erinäiset säännökset

13 §

Hoitoon liittyvät infektiot

Erikoissairaanhoidon toimintayksiköiden on annettava säännöllisesti sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyä ja torjuntaa koskevaa tietoa sekä osallistuttava valtakunnallisiin hoitoon liittyvien infektioiden esiintyvyyttä koskeviin selvityksiin. Erikoissairaanhoidon toimintayksikö osallistuu toimintansa luonteen edellyttämällä tavalla valtakunnalliseen hoitoon liittyvien infektioiden ilmaantuvuusseurantaan yhteistyössä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.

Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksiköiden on annettava säännöllisesti sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyä ja torjuntaa koskevia tietoja sekä osallistuttava niiden esiintyvyyttä ja torjuntaa koskeviin selvityksiin.

14 §

Raskaana olevien verinäytteen tutkimus

Raskaana olevalta otetaan terveystarkastuksen yhteydessä hänen suostumuksellaan verinäyte vastasyntyneen tartuntatautien ehkäisemiseksi.

Verinäytteestä tehdään tutkimus kupan ja hiv-infektion varhaiseksi toteamiseksi sekä hepatiitti B-viruksen toteamiseksi.

15 §

Yhdistämisaikaväli tartuntatautirekisterissä

Tartuntatauti-ilmoitusten kaikki tiedot säilytetään tartuntatautirekisterissä samaa tartuntatautitapausta koskevien erillisten ilmoitusten yhdistämisen päättymistä, jäljempänä *yhdistämisaikaväli*, seuraavan vuoden loppuun saakka. Tämän jälkeen rekisterin tiedoista poistetaan potilaan nimi ja henkilötunnus muutetaan muotoon, jossa sitä ei voi tunnistaa.

Yhdistämisaikaväli on 50 vuotta, jos kyseessä on:

- 1) lavantauti;
- 2) pikkulavantauti;
- 3) kuppa;
- 4) tuberkuloosi;
- 5) hepatiitti B;
- 6) hepatiitti C;
- 7) hiv-infektio;
- 8) muu mykobakteeritauti kuin tuberkuloosi;
- 9) hepatiitti D-viruksen aiheuttama tauti;
- 10) HTL-viruksen aiheuttama tauti;
- 11) Creutzfeldt-Jakobin tauti;
- 12) metisilliinille tai oksasilliinille resistentin *Staphylococcus aureus* -kannan (MR-SA), vankomysiinille resistentin stafylokokkikannan (VRSA), vankomysiinille resistentin enterokokin (VRE) taikka III polven kefalosporiineille alentuneen herkkyuden omaavan *Escherichia coli* -kannan tai *Klebsiella pneumoniae* -kannan aiheuttama infektio;
- 13) karbapenemaasia tuottavan enterobakteerin (CPE) aiheuttama infektio.

Yhdistämisaikaväli on kolme vuotta, jos kyseessä on:

- 1) ekinokokkoosi;
 - 2) malaria;
 - 3) *Borrelia burgdorferi*;
 - 4) brusella;
 - 5) veren tai selkäydinnesteen sieni- tai parasiittilöydös;
 - 6) filaria;
 - 7) skistosoma.
- Yhdistämisaikaväli on kolme kuukautta, jos kyseessä on:
- 1) meningokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio tai aivokalvontulehdus;
 - 2) tippuri;
 - 3) *Clostridium difficile*n aiheuttama infektio;
 - 4) hemofiluksen aiheuttama vaikea yleisinfektio tai aivokalvontulehdus;
 - 5) sukupuoliteitse leviävä klamydiainfektio;
 - 6) pehmeä sankkeri;
 - 7) muu veren ja selkäydinnesteen bakteeri- tai viruslöydös;
 - 8) astroviruksen, noroviruksen, rotaviruksen tai sapoviruksen aiheuttama tauti;
 - 9) influenssaviruksen, parainfluenssaviruksen, respiratory syncytial -viruksen tai rinoviruksen aiheuttama tauti.

146/2017

Muissa kuin 2–4 momentissa mainituissa tartuntataudeissa yhdistämisaikaväli on 12 kuukautta.

16 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 13 päivänä maaliskuuta 2017.

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2017

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula

Hallitusneuvos Liisa Katajamäki

Tartuntatautilain 28 §:n 1 momentissa tarkoitettuja muiden tartuntatautien ilmoitettavia mikrobilöydöksiä lääkeherkkyystietoineen ovat kaikki mikrobit, jotka on todettu verestä tai selkäydinnesteestä ja näiden lisäksi:

Bakteerit:

Borrelia burgdorferi
 Borrelia recurrentis
 Brusellat
 Chlamydia pneumoniae
 Chlamydia psittacii
 Clostridium difficile
 Coxiella burnetii
 Enterobacter cloacae (kannat, joiden herkkyys karbapeneemeille on alentunut)
 Enterokokit (vankomysiinille resistentit kannat, VRE)
 Escherichia coli (kannat, joiden herkkyys III polven kefalosporiineille on alentunut)
 Escherichia coli (kannat, joiden herkkyys karbapeneemeille on alentunut)
 Francisella tularensis
 Kamylobakteerit
 Klebsiella pneumoniae (kannat, joiden herkkyys III polven kefalosporiineille on alentunut)
 Klebsiella pneumoniae (kannat, joiden herkkyys karbapeneemeille on alentunut)
 Leptospirat
 Mycoplasma pneumoniae
 Staphylococcus aureus (metisilliinille/oksisilliinille resistentit kannat, MRSA)
 Stafylokokit (vankomysiinille resistentit kannat, VRSA)
 Vibrio parahaemolyticus
 Yersiniat

Virukset:

Adenovirukset
 Astrovirukset
 Chikungunya-virus
 Denguevirukset
 Enterovirukset (sisältää myös Coxsackievirukset ja Echovirukset)
 Hepatiitti D-virukset
 HTL-virukset
 Influenssavirukset
 Japanin B -enkefaliittivirus
 Noro- ja sapovirukset
 Parainfluenssavirukset
 Parvovirus
 Puumalavirus (myyräkuumevirus)
 Respiratory syncytial -virus
 Rinovirus
 Sindbisvirus ja
 Varicella-zoster -virus
 West Nile -virus
 Zikavirus

Alkueläimet:

Cryptosporidium
Cyclospora cayentanensis
Entamoeba histolytica
Filariat
Giardia lamblia
Leishmaniat
Skistosomat
Toxoplasma gondii
Trichinella spiralis

Sienet:

Pneumocystis jirovecii

Tartuntatautilain 29 §:n mukaisesti laboratorioden tartuntatauti-ilmoitukseen liitetään mikrobikantoja tai näytteitä seuraavasti.

Yleisvaarallisia tartuntatauteja aiheuttavat:

Escherichia coli EHEC	kanta tai näyte
Hepatiitti A	näyte
Vibrio cholerae	kanta tai näyte
Corynebacterium diphtheriae	kanta tai näyte
Salmonellat	kanta tai näyte
Neisseria meningitidis,	kanta: verestä ja selkäydinnes-
	teestä tehdyt löydökset
Poliovirus	kanta tai näyte
Shigellat	kanta tai näyte
Mycobacterium tuberculosis	kanta tai näyte
Tuhkarokkovirus	näyte

Valvottavia tartuntatauteja aiheuttavat:

Bordetella pertussis	kanta tai näyte
Hiv	kanta tai näyte
Legionella	kanta tai näyte
Listeria monocytogenes	kanta tai näyte
Plasmodium	näyte
Haemophilus influenzae	kanta: verestä ja selkäydinnes-
	teestä tehdyt löydökset
Sikotautivirus	näyte
Streptococcus pneumoniae	kanta: verestä ja selkäydinnes-
	teestä tehdyt löydökset
Vihurirokkovirus	näyte

Tartuntatauteja aiheuttavat muut ilmoitettavat mikrobilöydökset:

Bakteerit

Enterobacter cloacae (kannat, joiden herkkyys karbapeneemeille on alentunut)	kanta: mistä tahansa näytteestä
Enterokokit (VRE)	kanta tai näyte
Escherichia coli (kannat, joiden herkkyys karbapeneemeille on alentunut)	kanta: mistä tahansa näytteestä
Klebsiella pneumoniae (kannat, joiden herkkyys karbapeneemeille on alentunut)	kanta: mistä tahansa näytteestä
Staphylococcus aureus (MRSA)	kanta tai näyte
Stafylokokokit (vankomysiinille resistentit kannat)	kanta tai näyte

Streptococcus agalactiae

kanta: verestä ja selkäydinnes-
teestä tehdyt löydökset

Streptococcus pyogenes

kanta: verestä ja selkäydinnes-
teestä tehdyt löydökset

Virukset

Enterovirukset (sisältää coxsackie-ja enterovirukset) kanta tai näyte: ulosteesta tehdyt
löydökset